

Csorba Győző

A kopasz farkas

Bábjáték.

SZEREPLŐK:

RÖFI, kismalac.
KIKU, kiskakas.
ORDAS, öreg farkas.

RAVASZDI, róka.

1. FARKAS.

2. FARKAS.

1. KÉP.

(Erdőszéli tisztás. A jobb oldalon erdő. A baloldalon kis ház, keresztmetszetben nyitva a nézők felé. Röfi és Kiku a tűzhelynél. Röfi egy láboshabban keverget. Kiku bele-belecsipeget az ételbe. Amikor a fűgöngy szétmegy, énekelnek.)

RÖFI: Fő a kása, rityi-rotty,
kukorica kása,
a pocakom a gazda,
én meg a szakácsa.
Ellátom én a gazdám
mindenféle jóval:
ilyen, olyan, amolyan
pocakba valóval.

KIKU: Fő a kása, rityi-rotty,
kukorica kása,
bigyem-bögyöm a gazda,
én meg a szakácsa.
Ellátom én a gazdám
mindenféle jóval:
ilyen, olyan, amolyan
bekapnivalóval.

RÖFI: Hagyod abba rögtön, Kiku!
Elfogy, mire megfő, annyit kóstoltatod.

KIKU: Na itt van: már megint irigyli! Tudj meg, ha nem kóstoltatnám, olyan ízetlen lenne, hogy meg se lehetne enni.

RÖFI: Azt csak bízd rám!

KIKU: Hol a cukor? Hol a só? Hol a paprika? Hol a fahéj? Hol a bors? Hol a...? Hol a...? Hol a...? *(Minden kérdés után belévág csőrével a láboshabba.)*

RÖFI *(ellőki)*: Odébb innen, de rögtön! Tettem én bele mindenből eleget.

KIKU: Eleget? *(Sírós hangon)* Röfi, kedves Röfikém, de hiszen akkor te súlyos beteg vagy, gyomorba-jos vagy. Csak egy kicsit légy erős, szaladok Uhu doktorért.

RÖFI *(riadtán)*: Mi...? Mit...?
Én beteg vagyok?

KIKU *(még keservesebb hangon)*: Jaj, jaj, szegény Röfi, de még mennyire beteg! Halálos beteg! *(Megint odamegy a láboshoz.)* Hát ha még azt sem érzed, hogy nincs benne só, nincs benne cukor, nincs benne paprika, nincs benne fahéj, nincs benne bors, nincs... nincs. *(Megint minden mondat után bele-belekap a kásába.)*

RÖFI *(főlocsudik)*: Hess innen, falánk! Beteg leszel te mindjárt, ha egy kicsit összeverem a sarkantyúdat.

KIKU *(odébbszáll, aztán hetykén visszafel)*: Nana, Röfi, hátrább az agarakkal! Én is ott leszek ám!

RÖFI *(utánacsap a kanállal)*: Ott ám, míg el nem szaladsz!

(Kiku felröpül a szekrény tetejére. Ordas és Ravaszdi közben már jobbról az erdőből az ajtó felé lopakodtak. Egyideig sugdolózhatnak, mutogatnak. Abban a pillanatban, amikor Kiku a szekrény tetejére röppen, Ordas erősen megveri az ajtót.)

RÖFI (*ijedten*): Ki az?

KIKU (*még ijedtebben*): Ki az? Ki az?

ORDAS: Eressz be, Rőfikém. Öreg vándor vagyok. Nagyon hideg van idekint. Szeretnék egy kicsit megmelegedni.

(*Kiku ezalatt kiles a szellőzőablakon, aztán hirtelen odaszáll Rőfihez, s még mielőtt felelhetne, a fülébe sugja.*)

KIKU: Ne ereszd be, Rőfi, nem öreg vándor ez, hanem a gonosz Ordas farkas. És vele van Ravaszdi is, a róka.

RÖFI (*suttogva*): Ahá, malacpecsenyére, kakaspecsenyére éheztek a szentjeim! Pedig abból nem esznek! (*Haragosan*) Várj egy kicsit öreg vándor, meggondolom előbb.

ORDAS: Jól van, édes fiam, várok én, várok én, csak ne sokáig vá-rassál.

(*Suttogva és dühösen Ravaszdihoz*) Úgy látszik, megneszelték adta kölykei! Most megint föl-kopik az állunk. Se malac, se kakas, se melegedés.

RAVASZDI: Egyet se busulj ezen. sógor! Bizd csak rám! Beme-gyünk mi ide, méghozzá hamar. Csak tedd, amit parancsolok. Ne szólj egy szót sem, majd én beszél-ek.

ORDAS: Bár igazad volna! Tied lesz a kakas, még a malachól is adok.

RAVASZDI: A jobb hátsó combját.

ORDAS: Nem elég a bal első?

RAVASZDI: Ha alkuszol, akkor nem kell semmi. De rám se szá-míts! (*Megfordul, készül elmienni.*)

ORDAS: Ejnye, koma! Ne bolon-dulj! Megkapod, megkapsz min-dent.

RAVASZDI (*visszafordul*): Akkor kezdetjük.

(*Míg ez a párbeszéd folyik, Rőfi az ajtónak dőlve hallgatózik. Ki-*

ku meg föl-fölszáll a szellőzőab-lakba és vissza és sugdos Rőfi fü-lébe. Mikor Ravaszdi megszólal Ordas helyett, Rőfi az ajtó mellett marad, Kiku meg sietve hoz egy zsákot, Rőfinek adja, aztán faze-kat tesz a tűzhelyre, teleönti víz-zel és erősen rakja alá a fát.)

RAVASZDI (*remegő hangon*): Édes szép kis malackám, meg-gondoltad végre? Eressz be, kérve-kérlek.

RÖFI: Hát te ki vagy?

RAVASZDI: Mondtam már, hogy egy öreg vándor. Édesanyádat térdemen ringattam. Eressz be az ő emlékére.

RÖFI: Előbb más volt a hangod.

RAVASZDI: Persze hogy más, per-sze. Elfagyott a hidegben. Mindig vékonyabb lesz, végül egészen el-fagy, ha nem eresztesz be.

RÖFI: Mindjárt, mindjárt, öreg vándor, csak egy kicsit várj még. Teszek a tűzre, hogy melegebb le-gyen. (*Elkészíti a zsákot és szá-jával az ajtónyíláshoz teszi.*)

RAVASZDI (*suttogva Ordashoz*): Kis türelem és bent vagyunk. De a bal első combot is kérem.

ORDAS (*haragosan*): Falánkok királya, semmit se kapsz, ha ilyen telhetetlen vagy.

RAVASZDI: Jó, akkor megyek. Úgyis bejelentettem magam Gö-rényéknél. (*Indul.*)

ORDAS (*fogcsikorgatva*): Megka-pod, megkapod gonosz uzsorása.

RAVASZDI: Azért. Akkor folytat-hatjuk. (*Hangosan, de még véko-nyabb, remegőbb hangon.*) Édes, drága Rőfikém, elég meleg lesz már. Tüstént megfagyok, ha be nem eresztesz.

RÖFI: Most jut eszembe. Kicsi a helyem. Nincs elég székem, ló-cám. Kívül tágasabb.

RAVASZDI: Jaj, jaj, szegény fe-jemnek. Szegény öreg fejemnek. Akkor legalább azt engedd meg,

Rőfikém, hogy az egyik kezemet bedugjam.

RÖFI: Hát jó, nem bánom! *(Kissé kinyitja az ajtót, de a vállával nyomja vissza. Ordas bedugja az egyik első lábát.)*

RÖFI: Hű de szőrös a kezed, öreg vándor!

RAVASZDI: A hidegtől van, édes fiam, a nagy hidegtől. Jaj de jó, jaj de jó! Nem eresztenéd be a másik kezemet is?

RÖFI: No csak dugd be szaporán! *(Ordas bedugja a másik első lábát is.)*

Hű de hosszúak a körmeid, öreg vándor!

RAVASZDI: A hidegtől van, édes fiam, a nagy hidegtől. Jaj, jaj, rögtön lefagy a lábam! Mondd, Rőfikém, nem eresztenéd be egyik lábamat is?

RÖFI: Hát jó, isten neki fakereszt! Dugd be az egyiket. *(Ordas bedugja az egyik hátsó lábát.)* Hű, öreg vándor milyen fekete a lábád!

RAVASZDI: A hidegtől, fiacskám, a nagy hidegtől. Jajaj, szegény másik lábam! Mit vétettél, kinek vétettél, hogy éppen neked kell bűnhődnöd, egyedül neked kell jéggé fagynod? Édes Rőfikém, beeresztenéd-e ezt a szerencsétlent is?

RÖFI: Az se fázzék, be vele gyorsan! *(Ordas akkor kivágja az ajtót, be akar nyomulni, de éppen a zsákba pottyan. Rőfi még segíti is beljebb, gyömöszöli serényen, Kiku meg madzagot hoz, beköti a zsák száját. Ordas torkaszakadtából üvölt: „Jaj, jaj, segítség, hol vagytok! segítség!” stb. Ravaszdi úgy elszalad ijedtében, hogy hátra se néz.)*

RÖFI *(fölkáll, megtörli homlokát, egyik lábát a mozgó zsákra teszi):* Így ni! Hozhatod, Kiku, a melegítőt. No, öreg, ha eddig fáztál, most majd megizzasztunk. *(Az*

ajtón kifelé hengergeti a zsákot, Ordas még jobban jajgat, mikor kijutnak a ház elé, Rőfi odaszól Kikunak.)

RÖFI: Forró vizet a gonosznak! *(Kiku a zsákra dönti az egész fazék forró vizet, aztán Rőfivel bizzsafut a házba, rázárják az ajtót s lesnek ki az ablakon. A zsák ide-oda gurul, Ordas sivalkodik, kapálózik, végre sikerül kirágnia a zsákot, s kibújnia belőle. A forró víztől egészen megkopaszodva eljut az erdőbe. Rőfi és Kiku örömben énekelnek és táncra perdülnek.)*

ÉNEK: Kell-e finom peccsenye,
farkas koma, kell-e?
kell-e malac sonkája,
kell-e kakas melle?

Bunda nélkül minek jársz,
megfázik a hátad.
Ha-ha-ha-ha, öreg csont,
hol hagytad bundádat?

(Tánc és ének közben függöny.)

2. KÉP.

(A szín mint az első képben. Azzal a különbséggel, hogy a házikó zárt. Rőfi és Kiku jön ki a házból.)

RÖFI: Siessünk, Kiku, siessünk, attól félek, hogy hamarosan visszajönnek.

KIKU: Még hozzá nem is kettesben. Ismerem a vén ordast, tudom, hogy milyen bosszúálló. *(A ház előtti magas fához mennek.)*

RÖFI: Te menj föl előre és vedd el a fazekat. *(Kiku fölrepül az első ágra, Rőfi nyújtja utána a fazekat.)*

KIKU: Várj, előbb elhelyezkedem.
RÖFI: Csak gyorsan, mert viszket a sonkám.

KIKU: Úgy. Most adhatod. *(Elveszi Rőfitől a fazekat, s egy ágra akasztja.)* Ide a kezed! *(Húzni kezdi fölfelé.)* De nehéz vagy,

Röfikém, te is erőlködjél. Nem bírlak!

RÖFI (*nyögve, morogva*): Erőlködöm, erőlködöm, de ha csúszik a lábam. Meg aztán a kása is visszafelé húz.

KIKU: Mondtam, hogy ne egyél annyit, most ezért is én szenvedjek. (*Meg-megrángatja Röfit, egy kicsit följebb is jut a kis malac, de aztán vissza-visszacsúszik.*)

RÖFI: Csak még egy kicsit, Kiku!

KIKU (*nagyot nyög*): Hó-ó-ó-rukk! (*Akkorát ránt Röfit, hogy az végre följut az első átig, s keresztben átesik rajta, mint egy zsák, a lába erre, a feje arra.*)

RÖFI: Jaj! Röpülök, röpülök. Se kezem, se lábam, nem éri a földet.

KIKU: Jönnek! (*Megindul a fán fölfelé.*)

RÖFI (*Kétségbeesve kapalózik*): Segítség! Kiku, segítség! Ne hagyj itt! Kik jönnek? Hol jönnek? (*Sikerül elkapnia egy másik ágat, roppant gyorsasággal, de ügyetlenül mászik fölfelé. Végre nehezen fölér és lihegve megpihen.*) Kik jönnek?

KIKU: Hi-hi-hi, még senki. De nem ártott sürgetni.

RÖFI (*dühösen*): Ezt megkeserülöd, csak legyünk túl a bajon.

KIKU: Hát jó, ha fenyegetsz, akkor én nem maradok egy percig sem itt. Nálam a kulcs, lemegyek, beeresztem őket. Te meg alhatsz itt a fa tetején. (*Kezd lerepülni.*)

RÖFI: Kiku édes, kérlek szépen, ne légy olyan ingerlékeny! Gyere vissza, hiszen nem úgy értettem.

KIKU (*megáll, aztán csőrébe veszi a fazekat s kezd megint repülni fölfelé ágról-ágra*): Azért mondom. Így már jól van. (*Odaszáll Röfi mellé.*) Most pedig: egy... kettő... há-rom!

Két szép csalogány,

énekel fenn a fán,

egyik mondja: röfi-röf,

másik mondja: kiki-ri,
így várják a vendégeket,
hö-hö-hö, hi-hi-hi!

RÖFI: Na még egyszer!

MINDKETTEN: Két szép...

KIKU (*hirtelen megrántja Röfi fülét csőrével, s rápisszen.*) Pszt! Pszt! Itt vannak!

RÖFI: Ide a fazekat. (*Kiku odaadja, s mozdulatlanul figyelik, mi történik lent. Jön Ordas, Ravaszdi, 1. farkas, 2. farkas.*)

ORDAS (*Hangosan dörmög*):

Egyet tatom, egyik sonka,
kettőt tatom, másik sonka,
hármát tatom: ham, ham, ham,
a fejét is bekaptam.

(*Az ajtóhoz megy, s erősen megdöngeti.*) Nyissátok ki, betyár kölykek! Malacpecsenyére, kakaspaprikásra fáj a fogam. Farkasétvágyam van. Ha nem nyittok ajtót rögtön...

KIKU (*gúnyos hangon közbevág*): „Ha-ha-ha-ha öreg csont, hol hagyta bundádat?” (*Valamenyien a hang felé kapják fejüket. Ordas fogsorgatva nekiugrik a fának, de semmire sem megy.*)

RAVASZDI: Nyugalom, Ordas sógor! Csakhogy megvannak. Többet észszel, mint erővel. Álljunk inkább egymás hátára, akkor elérjük őket.

1. FARKAS: Jó gondolat, nagyon jó, de ki legyen alul?

2. FARKAS: Hát, aki idehívotti minket. Úgy illik.

RAVASZDI: Én meg a legfelső leszek. Én vagyok a legkönnyebb.

ORDAS: Kezdjük gyorsan. (*Megáll a fa alatt négykézláb, 1. farkas fölkapaszkodik a hátára, mire Ordas éktelen sivalkodásba kezd és odébb ugrik, 1. farkas leesik.*)

1. FARKAS: (*dühösen*): Másszál magad, ha így csinálsz azzal, aki segíteni akar. (*Elindul az erdő felé.*)

ORDAS: Gyere pajtás, meg se mukának többé.

1. FARKAS (*visszafordul*): Na még az egyszer megbocsájtok. (*Fölmászik Ordas hátára. Ordas inogbinog, nyöszörög, de hallgat. 2. farkashoz*): Jöhetsz. (*Fölugrik a 2. farkas is a helyére, közben megismétlődik az előbbi jelenet: Ordas nyög, nyöszörög, inogbinog, de hallgat. Kiku ezalatt belebelefog a csúfondáros énekbe: „Ha-ha-ha-ha öreg csont, hol hagytad bundádat?”*)

2. FARKAS: Te következel, Ravaszdi! (*Ravaszdi neki is kezd a fölkapaszkodásnak. Ha sikerülne, elérné Röfiéket. Ám amikor följut és éppen ki akar egyenesedni, Röfi hirtelen előrántja a fazekat, Kiku még torkaszakadtából elkiáltja magát.*)

KIKU: Forró vizet a kopasznak!
(*Ordas erre villámgyorsan kiugrik a sor alól, s beszalad az erdőbe, a többiek egymás hegyén-hátán kalimpálnak lefelé.*)

RAVASZDI: Jaj a kezem!

1. FARKAS: Lábam, térdem!

2. FARKAS: Tüdöm, zuzám, májam, lépem!

EGYÜTT: Jaj, jaj, jaj, jaj! (*Nyöszörögve, vinnnyogva bevánszorgognak az erdő fái közé.*)

KIKU: Hi-hi-hi!

RÖFI: Hö-hö-hö!

KIKU: Már látni se lehet őket.

RÖFI: Egyidőre ezeknek is elment a kedvük a malacpecsenyétől.

KIKU: Meg a kakaspaprikástól.

RÖFI: De most aztán gyerünk le, mert mindjárt éhenhalok.

KIKU: Én meg csonttá fagyok. (*Megindulnak lefelé. Kiku viszi a fazekat, s ügyesen röppen ágról-ágra. Röfi esetlenül kapaszkodik lejjebb, végre félrefog, s egy csúszással földet ér, ott beletottyán a hóban.*)

KIKU: Vigyázz, Röfi, kigyullad a nadrágod! (*Röfi ijedten fölugrik.*) Szerencséd, hogy hóba ültél, eloltotta.

RÖFI: Siessünk, főzök még egy lábos finom, finom kását.

KIKU: Én pedig jól megfűszerezem. (*Mennek a ház felé, s közben énekelnek.*)

ÉNEK:

Aki rosszban sántikál,
előbb-utóbb póruljár,

„Jaj a kezem, lábam, térdem
tüdöm, zuzám, májam, lépem.”

Mért kívánták más kárát,

Jól megadták az árát.

(*Tréfásan tessékelik egymást előre, végre Röfi bemegy, s mikor Kiku utána indul.*)

(Függöny.)